

241 1. Beh. af Forsl. t. L. om Tilveieb. af Egevægt mellem Univ. Indtægter og Udgifter. 242

ciper, man i den forløbne Aarrække har fulgt i Henseende til Behandlingen af Universitetets Forhold, have været formelt lige saa uforrekte, som de i Realiteten have været utilfredsstillende. Jeg glædes derfor ved, at det foreliggende Forslag i alle Retninger betegner et bestemt og afgjørende Brud med disse Principer, og at det i alle Retninger bebuder en anden ny og bedre Ordning, som jeg nok tør sige, vil indvie en ny Æra i den formueretlige Ordning af Universitetets hele Forhold, naar Lovforslaget, som jeg haader, bliver ophøiet til Lov.

Naar jeg nu skal begynde med i det Enkelte at fremhæve de Fortrin, hvoraf dette Forslag er i Besiddelse, saa vil jeg allerførst tillade mig at henlede Opmærksomheden paa den Form, hvori det foreligger. Det foreligger ikke i Form af nogen Anmærkning eller Post paa Finantsloven. Jeg glædes ved det; thi for Finantslovanmærkninger har Universitetet en vis instinktiv Afsty lige fra den Tid, da en eneste saadan Anmærkning paa en eneste Finantslov fratog det en Sum af over 370,000 Kr., som ved en tidligere Lov var tillagt det, men som denne Finantslovanmærkning uden videre tog ind i Statskassen. Derfor ere saadanne Anmærkninger til en vis Grad mistænkte, ja det vil gaa med dem som med Danaerne: Man vilde frygte dem, selv naar de bragte Gaver, idet man vilde tro, at det muligvis var en skjult Mening bagved det Birkelige. Men derfor er det mig paa Forhaand en stor Betyggelse, at Forslaget fremtræder i Form af et virkelig ordentligt Lovforslag, og jeg vil yderligere udtale min Glæde over denne Form, fordi jeg vil haabe, at den er et Udtryk for den endelige, klare og bestemte Erkjendelse, at det nu skal være forbi med den Fremgangsmaade, der er fulgt i foregaaende Aar, at man har reformeret Universitetets Formuesvilkaar paa Finantsloven. Naar en saadan Fremgangsmaade følges, pleier det at være Tilfældet, at Reformen just ikke ske paa den hensigtsmæssigste Maade. Jeg tror derfor ogsaa, at for Universitetets Vedkommende maa det siges, at man har reformeret fra det Bedre til det Værre. Jeg vil ikke dvæle videre ved dette Punkt, men dog fremhæve dette One, at jeg tror, at Universitetet nok tør være den Formening, at man ikke i Forhold til det saa skarpt og bestemt, som det kunde været ønskeligt, har fastholdt det almindelige Princip om Forholdet mellem de almindelige Love og Finantsloven, at den finantslovgivende Myndighed har havt et vist friere Raaderum med Hensyn til Ordningen af

Universitetets formueretlige Forhold, og at dette friere Raaderum til en vis Grad har bidraget til at fremkalde den uheldige Tilstand af dets økonomiske Forhold, hvorunder det nu lider, og jeg glædes derfor ved at se, at det foreliggende Forslag, samtidig med at det yder Universitetet en Opreisning for de Tab og den Formuesfortæring, der har fundet Sted i tidligere Aar, tillige indeholder den formelle Opreisning, at den almindelige Lov gjengiver Universitetet, hvad Finantslovene have bestemt, at der skulde opbruges af dets Formue. — Men naar jeg saa fra Lovforslagets Form gaar over til en Granskning af dets Indhold, vil jeg først fremhæve den Hovedsætning, hvorfra Lovforslaget gaar ud, og til hvilken samtlige dets Bestemmelser knytte sig, nemlig den Hovedsætning, at der skal bestaa en selvstændig Universitetsformue. Ogsaa paa dette Punkt staar Lovforslaget i den bestemteste og glædeligste Modsetning til Finantslovene i den sidste Aarrække; thi Omkvædet i dem alle har været den bekjendte Sætning: Ja, forøvrigt mener jeg, at Universitetets Formue bør opspises, og enhver Finantslov har for sit Vedkommende gjort, hvad den kunde, for at dette katoniske Detret skulde gennemføres. I Modsetning dertil gaar det foreliggende Lovforslag ud fra, at der skal bevares en særlig Formue for Universitetet. Jeg vil nu ikke her føre et vidtløftigt Forsvar for Berettigelsen af en saadan Universitetsformues Tilværelse i Almindelighed, jeg vil nøies med at fremhæve den Hovedsætning, at Formuens Tilværelse hviler paa en god og gyldig Grund, og at Dannelsen deraf er fremgaaet af en sund og rigtig Tanke; thi Tilværelsen af en saadan Universitetsformue er jo kun et Udtryk for den Erkjendelse, at det Formaal, for hvilket Universitetet virker, er af en saa stor og en saa indgribende Betydning for hele Samfundets aandelige og materielle Udvikling, at de Krav, som stilles til Tilværelsen af de Midler, som behøves til Bestridelse af Virksomheden for dette Formaal, ikke bør konkurrere med de Fordringer, som reises i enhver Samfundsinteresses Navn, men at der maa være sikret den en særlig forlods og fortrinlig Fyldestgjørelse derigennem, at det Indbegreb af Midler, der behøves til deres Fyldestgjørelse, een Gang for alle er sat til Side. Jeg vil, som sagt, ikke gaa ind paa en udførligere Begrundelse af denne Hovedsætning, thi vi maa erindre, at Spørgsmaalet ikke foreligger her for os aldeles abstrakt, at vi ikke have at overveie det, om jeg saa maa sige, paa Blot og bar